

פרטי כל מט. 10/ג

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט שהתקיימה
ביום ג', ט"ו בסיון תש"א (19.6.51)
בשעה 11.20.

נוכחים:

חברי הועדה:

נ. ניר - היו"ר
ב. אזניה
ע. אסף
י. ברד
ס. בן-עמי
י. בר-יהודה
ד. בר-דב-האי
י. כסה
א. פרמינגר
א. תנורי
ב. צ. דינבורג

מוזמנים:

ח. צדוק - מטעם משרד המשפטים
סר הנגבי -

היו"ר נ. ניר:

פותח את הישיבה.

לפנינו ישנן הצעותיהם של חברי הכנסת:
כסה ובר-יהודה. אך בטרם נגש לענינים אלה עלינו לעמוד על עוד שני דברים:
1) אני כיושב-ראש הועדה צריך למסור לכם את החלטת ועדת הכנסת בקשר
לחוקי ההגנה. ועדת הכנסת החליטה שעם ביטול חוקי ההגנה, יש להביא את
חוקי הגנת המדינה החדשים. ועדת הכנסת החליטה, כי שני חוקים אלה צריכים
להיות צמודים ומובאים לקריאה ראשונה יחד. ועדת הכנסת אינה מגבילה
אותנו בזמן, אך שני חוקים אלה צריכים לבוא עוד לכנסת הראשונה - אני
מודיע לכם את החלטת ועדת הכנסת. הייתי רוצה שאתם תחליטו בקשר לכך.
אולם, אני נאתי בדברים עם שר המשפטים
בקשר לעובדה - מה יהיה עם כל החוקים הנמצאים כבר עתה על שולחן הכנסת
לאחר שעברו את הקריאה הראשונה ועברו את הועדה וצריכים להיות מובאים
לקריאה שניה, כי יכול להיות מצב כזה שחוקים עברו את הקריאה הראשונה
בכנסת הראשונה ולא יוכלו לבוא לקריאה שניה בכנסת הראשונה. אני חושב
שיש להכניס תיקון בחוק המעבר. אולם, הייתי רוצה שאתם תביעו את דעתכם
בקשר לכך ותחליטו אם אנו דנים על כך או לא. על-כל-פנים, אני כיושב-
ראש הועדה הייתי חייב להביא דבר זה לידיעתכם שיש לנו מלאי של חוקים. שר
המשפטים, אף הוא הסכים, כי יש להכניס תיקון בחוק המעבר ולכתוב, כי כל
החוקים הנמצאים בטיפול של הכנסת הראשונה עוברים לכנסת השניה, באותו
מצב שהם נמצאים - בשאלה זו אנו צריכים לדון. האם אתם רוצים לדון בכך,
או בכלל להוריד שאלה זו מעל הפרק? נדמה לי, כי ישנה הסכמה כללית, כי
יש לדון בשאלה זו, אך לא ברגע זה. נביא נושא זה כהצעה לסדר-היום של

היו"ר נ. ניר:

ישיבת הועדה נניח בעוד שבועיים.

י. כסה:

ועדת הכנסת התליטה את אשר התליטה.
אך מאחר שהמדובר הוא בהכנת חוק לקריאה ראשונה, אנו נתמיד בעמדתנו. כי אנו מדברים על הפרוצדורה של החשתי הכנה על-פי ההחלטה עלינו להכין הצעת חוק לשימוש במעצר מנהילי, באיזה חנאים ובאיזה מסיבות, ואמרו, כי באי-כח משרד המשפטים צריכים להכין הצעה זו. אני מציע, פי אנו נבחר בוועדה מצומצמת בת 5 - 7 חברים והיא תעשה את עבודת מליאת ועדת החוקה, כדי להחיש את העבודה כלומר אנו נבחר בוועדה והיא מיד יושבת ומתחילה בעבודתה, כוונת הצעתי היא, כדי שנוכל לצאת מן החומר ההיולי.

א. פרמינגר:

האם חבר הכנסת ³⁰³ מוכן להעניק לוועדה זו את סמכויות מליאת ועדת החוקה?

י. כסה:

לא.

י. בריהודה:

אני מתפלא על היושב/ראש המצויין שלנו שנחן לעבור לסעיף זה של הישיבה, הן אנו עדיין עומדים בסעיף אחר של הישיבה. אני רוצה לפנות לוועדת החוקה, חוק ומשפט בבקשה. ועדת המשנה לענין השיפוט הצבאי הורכבה בחלקה מאנשי ועדת החוקה, חוק ומשפט ובחלקה מאנשי ועדת חוק ובטחון. מזה חודשיים שועדה זו הפסיקה את עבודתה משום שחברי הועדה אינם מופיעים לישיבות הועדה. בינתיים, נמסרה לוועדה זו הסמכות להארכת התוקף הזו. חוק השיפוט הצבאי נמסר לקריאה שניה ודבר זה צריך לחזור לכנסת. דבר זה היה בזמן שנעדרתי. אבל נוסף לכך, יש צורך שהועדה תתאסף לפחות לעוד ישיבה אחת על-מנת לסדר את החומר שיגישו בידה, כדי שיוכל להעבירו לבאים אחריה בצורה מסודרת והגונה יותר. אני מבקש שייאפשרו לוועדה זו להתכנס ביום ב' בשעה 11.00 ולא לכנס את מליאת ועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר נ. ניר:

היושב-ראש המצויין עונה לוועדת החוקה. אני נגשת לענין חוקי ההגנה ולא ידעתי שהצעת הברחה הכנסת בריהודה היא מהוץ להצעתי. אני מבין שיש לאפשר לוועדה משנה זו לשבת על מנת שתגמור את החומר. אמנם, ביטלנו את ישיבות כל ועדות המשנה. אולם, אנו מסכמים: כי באופן יוצא מן הכלל נתנה אפשרות לוועדה זו לשבת.

י. בריהודה:

אני מציע שועדה זו תתכנס או ביום ב' או ביום ג'.

היו"ר נ. ניר:

אנו קובעים שתנת אפשרות לוועדה זו לשבת באופן יוצא מן הכלל.

הדבר השני שעלינו לדון בו הוא הארכת חוקפם של תקנות-לשעת תירום הכלכליות משנת 1939. אנו הארכנו תקנות אלה והבאנו חוק לקריאה שניה ושלישית צא שיש לאשר אותו עד 30.7. ועדת החוקה מינתה 7 חברים לוועדת משנה זו.

עתה אנו עוברים לעניננו. אני מזכיר לחברי הועדה כי אחמול קבלנו שני החלטות: (1) בקשר לענין תקנות השעת תירום - הועדה אינה מציעה דבר. (2) חברי הועדה צריכים להציע היום לאיזה מצב יש צורך בתנאים מסוימים. לאחר שנחליט על המצב, נחליט על התנאים, ובקשר לכך ישנה הצעת חבר הכנסת כסה, שאנו נבחר בוועדה מצומצמת שתדון בכך.

י. בריהודה:

אני מוכן לקבל את הצעתו של חבר

י. בר-יהודה:

הכנסת פסגה בתנאי שכל מה שועדת המשנה החליט יבוא למליאת ועדת החוקה אך ורק להצבעות, שאם לא כן הדבר, אין כל הגיון בהרכבת ועדת משנה זו.

י. כספה:

אני מוכן לקבל את הצעת חבר הכנסת בר-יהודה בתיקון קל והוא שהדבר יבוא

לישיבה אחת לוועדת החוקה.

י. בר-יהודה:

אני לא כדאי להכניב ועדת משנה.

י. כספה:

אני מוכן גם להצעת חבר הכנסת בר-יהודה.

היו"ר נ. ניר:

אני רוצה לדעת במה תעזור לנו ועדת משנה.

א. פרמינגר:

אני מציע שהצעות תובאנה רק להצבעות, ובמליאת ועדת החוקה, לא תובאנה כל הצעות נוספות. שאם לא כן ישבו אותם 7 חברים ויתווכחו ואחר-כך יבואו למליאת ועדת החוקה ויעוררו ויכוח חדש ויביאו הצעות חדשות, ויחודש הויכוח במליאת הועדה - על-כן אין טעם בוועדת משנה זו.

ע. אספה:

ההצעות, שועדת המשנה תביא אותן - הן תובאנה רק להצבעה. אולם, חברים שלא שלטו נוכחו בישיבות ועדת המשנה וירצו להגיש את הצעותיהם - יש לאפשר להם דבר זה. מובן, שבצורה זו יכולות להכנס הצעות נוספות.

ב. צ. דינבורג:

אני מציע שועדת המשנה לא רק תבדוק את אותן השאלות שאנו העלנו, אלא תבדוק את כל האפשרויות, ובעיקר מאחר שקשה את שני החוקים גם יחד.

י. בדר:

אני רוצה להפנות את תשומת לב החברים, כי חוק זה מובא לקריאה ראשונה והזכויות ביחס להסתייגויות שמורות. על-כן אני חושב שועדת המשנה צריכה להחליט על המצב, כאילו הייתה זו מליאת ועדת החוקה והיא תחליט על ההסתייגויות באותה הפרוצדורה שמתלימה מליאת ועדת החוקה. כל חבר יכול להביא את ההסתייגויות שלו למליאת ועדת החוקה.

היו"ר נ. ניר:

יש לי הרושם, כי ישנה הסכמה כללית שאנו בוחרים בוועדת משנה. עלינו להתקיים בה כמה חברים שהיה ועדה זו? ועדת המשנה תכין את הצעותיה, ותביא אותן למליאת ועדת החוקה בתנאי שכל חבר בוועדת המשנה, שיש לו הסתייגויות, יבגא את הסתייגותיו למליאת ועדת החוקה להצבעה, והן תלכנה לקריאה ראשונה.

מחליטים:

לבחור בוועדת משנה שמתפקידה להכין הצעת חוק לקריאה ראשונה. מליאת ועדת החוקה תדון רק באותם הסעיפים שאין עליהם הסכמה כל חברי הועדה.

י. כספה:

אני מציע את חברי הכנסת הבאים כחברים

י. כסה:

קליבנוב, הררי, ובר-רב-האי, ובר-יהודה.

י. גמר:

במקומי יהיה חבר הכנסת בגין.

פ ח ל י ט י מ:

למנות את חברי ~~ה~~ הכנסת הנאים
כחברים לוועדת המשנה: בגין, בר-יהודה,
וורהפטיג, אזניה, בר-רב-האי, קליבנוב,
והררי.

היו"ר ב. ניר:

עלי להעיר את תשומת לבכם, כי מספר חברי
שאנו מפנים אותם כחברי ועדת המשנה אינם
נוכחים כאן אתנו ואין לדעת אם הם מקבלים את המינוי. נוסף לכך, עלינו
לדעת מה אנו מוסרים לוועדת המשנה. לפנינו ישנן החלטות סאתמול בצירוף
השאלונים שישנם בידינו.

עתה עלינו לעמוד על תיקון לחוק המעבר.

י. בר-יהודה:

מאחר שאנו צריכים לקבל כל החלטה שיש
בה כדי להגביל במשהו את הכנסת השניה,
או מקשה עליה, הצעה בנוסח זה - אינה מגבילה. הממשלה רשאית בכל סדרה
לקחת את החוק חזרה, באם הממשלה בכנסת השניה לא תרצה באיזה שהוא חוק -
היא רשאית לעשות זאת, אין כאן כל קושי טכני, כי היא בכל רגע יכולה
לקחת אותו חזרה, ואם היא לוקחת בחזרה - הרי החוק איננו. על הממשלה
הבאה, דבר זה לא יקשה. גם על הכנסת הבאה, דבר זה לא יקשה, כל זמן שהחוק
נמצא בדיון, אפילו אם החוק נמצא כבר בסדרה אמצעית - אין כל קושי &&&
&&& טכני בדרך זו. כל אותם הדברים שעברו את הקריאה הראשונה, וכל אותם
הדברים שיש עליהם חוסר - יכולים, בהסכמת הכנסת השניה לעבור, או שיש
לחזור על כל הפרוצדורה הטכנית של הכנסת חוק שצריך להיות מונח על השולחן
48 שעות לפני מועד הדיון. הכנסת השניה יכולה להכנס לעבודה עם בחירתה,
וכך דבר, שמצד אחד איננו מקשה ואיננו מגביל, או אם נוכחו שזה מקשה -
אפשר להביאו, או שלא להביאו, ומצד שני - זה מאפשר התקדמות מהירה.
נדמה לי, שאפשר וצריך לקבל דבר זה.

י. כסה:

בהתאם לדעתו של חבר הכנסת בר-יהודה הוא
מציע שמסאירים את כל העניינים פתוחים
והכנסת השניה תחליט מה תעשה בהם? מדוע לא לקבל כך את הדברים.

י. בר-יהודה:

אני חושב שאין זה אותו הדבר. כל זמן
שהכנסת השניה לא שינתה את תקנון הכנסת
הראשונה בשורה של דברים, ואיך מגישים אותם - עליה כן לנהוג.

ס. בן-עמי:

אני חושב שההגדרה: כנסת ראשונה ושניה
אינה נכונה. ההנחה היא, שכל כנסת יורשת
את המצב הקיים, אלא אם כן בפרטים, היא מביעה את דעתה שאינה רוצה להיות
היורשת משאלה מסוימת - דבר זה הוא טוב מאליו. הכנסת פעלה את אשר פעלה.
ועדה של הכנסת השניה חופשית ויכולה לומר שיש ברצונה להמשיך ולגמור את
אשר לא גמרה הוועדה הקודמת או שאין ברצונה להמשיך בזה - צריך לקבוע הלכה
סראש, שזה מחייב את הכנסת השניה או שאין זה מחייב. אתה אמרת שהממשלה
שתיכון - תחליט, הרי באותו נוסח ובאותו כיוון היא תאמר - שאי אפשר. ההנחה
היא, שכל זמן שהכנסת השניה אינה מערערת על הדברים שנעשו על-ידי הכנסת
שקדמה לה - היא ממשיכה לקיים את כל החוקים הקיימים במדינה. כן הדבר לגבי
יתר הדברים. אני לא הייתי רוצה שנקבע הלכה זו, כי היא יותר מגבילה מאשר
חושב חבר הכנסת בר-יהודה. אם איננו מקבל הלכה זו - אני נותן חופש לומר
שבפרטים מסוימים, אין הממשלה הבאה רוצה בהם. כאשר קובעים הלכה ובאם
ישוללים אותה. נוצר מחפלים. אינו צורך להדגיש שוטרה של הכנסת השניה חברה

ס. בן-עמי:

הוראה זו יהיה כוחה יפה, כל זמן שהכנסת השנייה לא תרצה לנהוג אחרת. מדוע אני צריך להביא את הכנסת השנייה לידי כך שתאמר שדברים מסוימים, אין היא רוצה בהם? ישנם חוקים שעברו את הקריאה הראשונה ויבואו לכנסת השנייה, כמובן, שכאשר תיכון מטעלה חדשה, היא תנדוק במה יש לה צורך, מבלי שאני אקבע לה הלכה מראש.

י. בר-יהודה:

כדי לסנוע אי-הבנה, הרי זה בדיוק אותם הדברים שאמרת, אלא רציתי שזה יהיה טוב יותר אם נאמר את הדברים.

ג. צ. דינבורג:

לדעתי, אין זה סן הטעם הטוב לכבול את ידיה של הכנסת השנייה באיזה שהיא צורה, ובהתאם לכך צריך לנסח את הדברים בחוק המעבר, כלומר, כל החוקים שעברו את הקריאה הראשונה ומועברים לוועדות מתאימות בכנסת השנייה, פרט אם הכנסת השנייה תחליט אחרת. ניסוח החוק צריך להיות כזה שתובלט הכוונה, ואם ועדה מועדות הכנסת תמצא לנחוץ שאין להביא כמה דברים, מדוע להביא אחרים?

ד. בר-רב-האי:

עד כמה שאני יותר שומע, אני רואה שאין כל תועלת לחייב את הכנסת השנייה. אנו בכלל, איננו יכולים ליצור תקדים של רציפות אוטומטית. אולם יש לציין, כי הארכיונים של הכנסת אינם צרפיים, התיקים קיימים, ואפשר להשתמש בהם. אינני מוכן לומר שזה יהיה נהוג אצלנו כמו בכל העולם. עד כמה שאני נזכר פה ושם, הרי כל פרלמנט מתחיל מחדש. אין זאת אומרת שאם נשארה הצעת חוק שלא באה לידי ביטוי הועדה, תמצא הועדה הנאה את התיק ותראה את הנעשה בחוק, אם הדברים נעשים באותו כיוון, כלומר שאין הכיוון חדש, מה טוב. אולם, שום כנסת, לאחר שחוק היה בדיון ואשון בכנסת הראשונה, לא תרצה הכנסת השנייה, או אינה חייבת הכנסת השנייה לדון בכך. אם יקום מישהו ויאמר, לאחר שנתקיים כבר דיון ראשון שהוא רוצה דיון חדש בכל הבעיה, אינני חושב שהכנסת השנייה תוכל להתחמק מזה. לכן אינני רואה כל תועלת מעשית בכך, מהרעיון הנשגב הזה. אם יהיה גם סעיף בחוק המעבר, הכנסת השנייה תחליט ~~הכנסת השנייה~~ אם להשתמש בכך או לא. אינני רוצה שתראו בכך עמדה סיעתית, טרם התייעצתי פסיעתי.

ז. אסף:

אינני חולק על הצעת חבר הכנסת בר-רב-האי. אם נקבל את בקורת השקפתו, צריכה להיות עבודת הכנסת הראשונה אחרת. על-כל-פנים אנו ממשכים בעבודתנו, כאילו הכנסת ממשיכה את עבודתה וישנם חוקים רבים שהכנסת ממשיכה אותם. אולם, אנו רואים את הכנסת השנייה, אם כי הרכבה יכול להשתנות, כבית-מחוקקים. לדעתי, ההצעה שהונאה לפנינו, היא טאד הגיונית. אני מסופק אם יקום חבר אחד של הכנסת השנייה ויאמר שצמצום כוללה להחליט, או שיהיה חלק ניכר מחברי הכנסת שיאמר שיש לקיים דיון מחודש.

י. נדר:

לדעתי, יש להסתכל בכל העניין הזה, לא סנקודת מבט של יעילות אדמיניסטרטיבית, יעילות זו נשטח של רציפות גמורה, היתה אולי, דורשת שאנו נקבל את כל הצעות הממשלה, אם הן באות מידיים מוסמכות. אבל אצלנו קיים משטר פרלמנטרי, אפשר לבטל אותו. חוקים נוצרים מתוך דיונים בכנסת, מתוך חרוב דעת חברי הכנסת. אם ברצוני לדבר על תקדימים, הרי אזכיר, כי בצרפת לא מתקבל חוק בטושב אחד של הפרלמנט הזה, הרי לפחות יש לפתוח בדיון חדש, יש משהו מן הצדק בשיטה זו. אותו הדין קיים באנגליה, אמנם, השנה שליטה ידועה לממשלה על קיום סדר ישיבות הבית. אצלנו, ישנה שיטה ידועה הקשורה בכוח הרוב בבית. מכל מקום, כאשר אין רוב, יש לתת מקום נוסף להצעות הממשלה.

לדעתי, העניין נתון לבית החדש שנבחר ואי-

אפשר לקבל החלטות לפי הרכב היפוטטי של הבית. יכולים לבוא אנשים חדשים, וכיון שהבית החליט שיש להעביא משהו לוועדה, הועדה מוכרחה לדון בכך? כי בקריאה הראשונה שהתקיימה בחוק זה או אחר וכיום אותו חבר כנסת שהיה, היום הוא איננו חבר כנסת ולא יוכל להביע דעה. כל הזמן אנו קבלנו כדין קונסטיטוציוני ממדרגה ראשונה, הוא דין של ההתפתרות האישית, בדיון זה אנו יצרנו דין לכל חברי הכנסת, ואם פועלים לפי דין זה - הרי זה אך ורק מרצוננו

י. בדר:

לא בתור גוף פוליטי, אלא בתור גוף מחוקק, ולהוציא מסקנה שתחייב את הכנסת השנייה, אם לא תחייב את הכנסת השנייה - יש לתת אפשרות בפובן חוקי, שכל חוק יבוא מהתחלה בכנסת השנייה.

עתה, אני רוצה לומר כמה פליים על המפרוצדורה, אינני רוצה להביאה עד אכסורד. לדעתי צריך יושב-ראש הועדה להקציב לדיון, לקריאה ראשונה זמן פוגבל, כי אם ישבו בוועדה אותם החברים - בעל לחסוך זמן. אלה הם פרטים, ואולי אינני צורך בתיקון.

בהזדמנות זו, אני רוצה לומר, שכל הפיעות פוכרות להוציא מסקנות ידועות לגבי העבודה היסודית. אני נרואה בדאגה רבה את העובדה, שדוקא עכשיו, מסיבות תפעוליות לגמרי, מביאים חוקים הצעות חוקים, שאין כל תקווה שהם יבואו באופן טובי בכנסת הזו, והייתי רוצה לפנות ליועץ המשפטי שישפיע על הממשלה.

י. בן-יהודה: אין זה שייך לענין ולא לוועדה שלנו.

י. בדר: כיון שכרגע יושב חבר הכנסת בר-יהודה על כסאו של חבר הכנסת ניר, יושב-ראש הועדה, עלי להכניע.

א. פרטינגר: לדעתי, יש לקבל החלטה, שיש לגפור את כל החוקים שעברו את הקריאה הראשונה ולהעבירם עתה את הקריאה השנייה והשלישית, בעיקר את כל אותם החוקים שאינם זקוקים לעיבוד הועדה.

י. בן-יהודה (היועץ): הועדה נשאלה על התיקון לחוק המעבר שיאפשר ביתר קלות את רציפות הדברים.

א. פרטינגר: אני מחייב תיקון בחוק, שאם לא כן, יהיה צורך חבר הכנסת בר-רנ-האי, שגם דבר לא יהיה ברור, אשר לדברי חבר הכנסת בן-עמי - לא תהיה לזה כל אחיזה קונסטיתיונית אם דבר זה לא יהיה כתוב בחוק המעבר. - הכל כאילו ימחק. עתה ברצוני לנסק, מדוע לא רצוי להסתלק מחוק זה. לדעתי, אין זה מכבד את עבודת הכנסת הראשונה וזה יוצר מצב בלתי ציבורי של פעולות הממשלה, מבלי שהממשלה, אולי, תרצה בכך. אנו מעמידים את הממשלה במצב רע. אני מוכן להניח, כי ממשלת ישראל מתוך רצון טוב, מקבלת את חוק שיויון האשה, ולא שהיא מקבלת חוק זה בגלל תעמולת הבחירות. אני אינני מוכן ללכת בדרכו של חבר הכנסת בר-רנ-האי ולומר שהחוק עתיד ללכת לעיבוד בכנסת השנייה. תורת הודאות סלמדת שחוק שיויון האשה לא יגטר בכנסת הראשונה. לדעתי יכולה היתה הכנסת הראשונה להשאיר את הדבר הזה לממשלה השנייה. ואם הממשלה עשתה את אשר עשתה היא רצתה שהאקש לא ילך לאיבוד, והכנסת השנייה לא תהיה פוכרה להעמיד את החוק לקריאה שנייה. יוצא, איפוא, שאנו נותנים חנינה לכל הצעות הממשלה בסיטונות. ישנו חוק לפיקוח על שימורים. חוק זה הוכא כבר לפני חצי שנה, אינני רוצה לתת לחוק זה חנינה. אני מסכים לכך, שאם יקום פיסהו בכנסת השנייה ויגיד שאין צורך בחוק זה ואז יאשרו שאין בו צורך.

לכן, אני מציע, או שכל חוק ימצא באותו מצב שעזב את הכנסת הראשונה, בזמן התפרקותה של הכנסת הראשונה. הכנסת הראשונה חדלה להתקיים. בניח, חוק שעבר את הקריאה הראשונה וחזר לוועדה - הוא ימצא שם. דבר זה אינו פוגע במאופה בכנסת השנייה. הממשלה החדשה יכולה להודיע שהיא לוקחת חזרה את החוק. הכנסת גם יכולה להודיע שאינה רוצה לטפל בחוק זה, ובזה איננו קובעים דבר הפוגע בריבונות הכנסת. הייתי עוד

א. פרטינגר:

השניה - לזה עוד אפשר להסכים, כי זה הגיוני. אולם, אני מתנגד שאנו נתן חנינה.

ב. מזניה:

אני רוצה לתת דוגמא למצב שאני מתנגד לו. ישנו, נניח, חוק שעבר את הועדה או נמצא בוועדה והוא יבוא לכנסת השניה, כי לפי התיקון המוצע, הכנסת השניה מקבלת את החוקים במצב שהם היו. הממשלה, אם היא רוצה, היא יכולה לקחת את החוק חזרה. לדעתי, עצם הלקחה זהו אקט פוליטי משפטי ואינני רוצה לחייב את הממשלה, הועדה היא שתכריז, אינני רוצה בחוק זה. סדוע היא צריכה להודיע על איזה שהוא רצון פוליטי. יהיה, נניח, חוק דתי, או פרו דתי - הכנסת השניה או הממשלה יצטרכו להביע את דעתם - אני אומר, אינני רוצה בזה. היא אינה חייבת לוטר דבר לגבי מה שהתרחש בכנסת הראשונה. זהו אקט פוליטי, ואינני יכול לחייב אותה בכך. אם הכנסת השניה תרצה לקבל את החוקים במצב הנוכחי, היא תחוקק חוק האוסר שכל החוקים שהיו כבר בוועדה פועדות הכנסת הראשונה, הרי הם נמצאים בוועדה פועדות הכנסת השניה. אבל בזה היא יוצרת את הרציפות בין הכנסת הראשונה לכנסת השניה. הקונסטיטוציה מנושאת על-ידי הצבעות. אין אצלנו חוקים עם פריוילגיות סיוחדות. אנו לא החלטנו שאי-אפשר לשנות דבר שנעשה בכנסת הראשונה, אפשר לעשות זאת ברוב של שני שלישים. הכנסת השניה טוברנית לכבול את ידיה. אני רוצה שיהיה ברור, כי איננו רואה את הכבלים בסובן השכני. אני מודה, כי לבזה כל כבילה שכנית. אבל אם כובלים אותה כבילה פוליטית, זה פחייב את הכנסת להגיד, אינני רוצה למלא את אשר הוטל עלי.

י. בר-יהודה (היו"ר):

אני רוצה להעיר, כי סעיף זה הוא פאוחם הסעיפים שקשה להציע אותם בהתנגדות רבה. אני מציע שכנית, כי בגמר הדיון לא נצביע עתה, אלא בתחילת הישיבה הבאה, כי ישנם חברים שהצעה זו נפלה להם באופן פתאומי.

היו"ר ג. ניר:

אני הלכתי בדרך הישרה. הכנסת עבדה. חשבת בלבי, חבל על העבודה שנעשתה על-ידי הכנסת. ישנו חוק השופטים, אשר לדעתי, זהו חוק חשוב מאד. יש חוק נתיים משותפים שעבר כבר את הקריאה הראשונה ואנשים רבים מחכים לו. ישנו חוק שוחד ושלמונים הנמצא בקריאה ראשונה בכנסת הראשונה. לפי החוק, הבחירות הן ב-14.30.7 יום אחר הבחירות זה סועד פרסום תוצאות הבחירות, כלומר יהיה זה בתאריך 14.8. הכנסת יכולה להתכנס רק ב-24.8. בחודש ספטמבר יודיעו על הרכב הממשלה - דבר זה יקח זמן רב. אחר-כך הכנסת השניה צריכה לדון בתקציב שנגמר ב-30.9. בשני דברים אלה צריכה הכנסת השניה לדון: הרכב הממשלה והתקציב, ויש לזכור, כי דבר זה יהיה בערך בתקופת החגים, כלומר בחודש אוקטובר הכנסת השניה לא תשב. במקרה הטוב ביותר, תתחיל הכנסת השניה את עבודתה בחודש נובמבר, אז יתחילו בכל הקריאות הראשונות. אם לא נקבל החלטה מעין זו, יוצא, איפוא, שאנו מבטלים את עבודתנו לטובת המדינה. אם תהיה התנגדות רבה להצעה זו אינני יודע אם היא תקבל, ואינני יודע מה אני צריך לעשות לדאוג לכנסת השניה.

ס. בן-עמי:

השאלה היא אם הדברים נאמרים, גם לגבי החוקים שעברו את הקריאה הראשונה ועברו את הועדה וצריכים לבוא לקריאה שלישית עם כל ההסתייגויות.

היו"ר ג. ניר:

כאשר נקבל את התיקון, אזי ישנם שלושה סוגים של חוקים: א) ישנם חוקים שלא עברו כלל את הקריאה הראשונה - האפשרות לגביהם היא שיוזבו בהם או לא. ב) ישנם חוקים שעברו את הקריאה הראשונה ושללא נגמר עדיין הטיפול בוועדה. ג) ישנם חוקים שעברו את הקריאה הראשונה והועדה גמרה את הטיפול בהם, אך עדיין לא הגיעו לכנסת.

על-כן היתה הצעתי פשוטה, שהכנסת השניה שתחילה מאותו שלב שהכנסת הראשונה הפסיקה בו. אני חושב שאנו לא נצביע עתה, אלא רק בישיבה הבאה - אני רואה הסכמה כללית.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
19.6.1951

- 8 -

שב.

היו"ר ג. ניר:
ועדת המשנה שבחרנו תשב, עלינו
להשאיר לנו זמן כדי לכנס את
מליאת ועדת החוקה. אני מקבע זאת בהתאם לעבודת ועדת המשנה.

הישיבה נועלה בשעה 12.25.